

REDACTOR
DR. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUDEȚUL ALBA DE JOS

MANUSCRISELE NU SE
== INAPOIAZĂ. ==

Unirea

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 120 Lei

Pe 6 luni . . . 60 Lei

Pe 3 luni . . . 30 Lei

Numărul 250 Lei

Pentru inserate se plătește 4 lei de șir garmond
La publicările ulterioare
se socotește taxa jumătate

Foale bisericicească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

In fața mormântului.

Insemnătatea serbărilor „Avram Iancu”. — Blajul în mișcările dela 1848. — Dela Țebea la Vidra.

Un neam întreg va pleca mâine genunchiul în fața mormântului sfânt de sub „Goronul lui Horia”, la Țebea. În frunte cu gloriosul nostru Rege, izbăvitorul nădejilor neimplinite cari au sbuciumat sufletul curat al celui mai mare erou al neamului nostru de dincoace de munți, întreg românismul va aduce mâine prinosul său de recunoștință memoriei lui Avram Iancu, de a cărui nume simbolic se leagă pagina atât de minunată a luptelor noastre dela 48.

Anii din urmă, câți s'au scurs dela înfăptuirea idealului nostru național, ne-au hărăzit multe serbări, cari trăiesc încă în conștiința obștei întregi. Nici una dintre ele, nici chiar cea mai mândră: încoronarea, n'a avut însă pentru neamul nostru un rost mai adânc și o însemnătate mai covârșitoare, decât această serbare. Fastul a putut să fie mai mare, cheltuielile mai multe și chiar șgomotul ce le-a însoțit a putut să fie mai cu efect în afară, dar sinceritatea sentimentelor de venerație și iubire cari sălășluiesc în adâncuri de inimi și puterea însuflețirii neprihănite care stăpânește astăzi, dela un capăt al țării la altul, întreagă suflarea românească, sunt lucruri cari n'au mai fost nicăeri până acuma.

Și nici nu-i mirare.

În deosebire de Mihaiu Viteazul, ale cărui lupte date cu izbândă și încoronate — deși numai pentru puțină vreme — de rezultate reale, nu erau, potrivit vremii de atunci, inspirate de sentimentul solidarității de rasă, eroul legendar al munților noștri apuseni, trăind în zodia conștiinței naționale trezite de abinele, luptă tot cu izbândă, dar — cel puțin pentru moment — fără rezultate reale, stăpânit în toate fibrele sale de acest sentiment. Gândul emancipării economice, care a pus arma în mâna tovarășilor săi de luptă dela 1784, îmbracă la dânsul haina modernă a veacului al nouăsprezecelea, a deplinei libertăți naționale, fără de care orice emancipare parțială este un ce iluzoriu. Și acest gând născut din suferințele de veacuri ale neamului nostru din Ardealul trezit la conștiința drepturilor sale, înfrățit cu ideea unității naționale venită de peste munții lui Nicolae Bălcescu, a găsit în tinărul avocat din Abrud pe omul, care, dacă n'ar fi fost împiedecat de prea multele sfaturi ale înțelepciunii bătrânești, ar fi grăbit emanciparea, și poate chiar și unirea noastră națională, cu multe decenii.

Dar și așa cum a fost, cu puterea de a trezi la fapte și a solidariza într'un singur gând mântuitor pe toți cei de-un sânge, cu eroismul într'adevăr legendar de-a nu fi fost înfrânt nici o singură dată și — mai mult de-

cât orice — cu acea înaltă conștiință a vitalității neamului, care nu-și pierde nădejdea nici când împrejurări vitrege calcă dreptatea în picioare, Iancu este, și va rămânea pentru totdeauna, un simbol din cele mai curate ale drepturilor, aspirațiilor și a puterii de viață a neamului nostru întreg.

De aceea și este sărbătoarea de acum, o sărbătoare a tuturor. O adevărată sărbătoare de înfrățire națională a întreg românismului deasupra mormântului Aceluia, care mai mult decât oricine a luptat pentru această înfrățire.

Dar dacă nimănui dintre Români nu-i este iertat să nu participe, măcar sufletește, la aceste serbări, pot fi și sunt, în schimb, titluri, pe temeiul cărora unii au, din acest prilej, drepturi la mai mari bucurii, decât alții.

Primul loc între aceștia îl au fără îndoială fiii de azi ai Munților Apuseni, urmașii falnicilor legionari ai eroului sărbătorit. Părinții lor au purtat greul acelor zile de crâncene lupte, și dacă ei au fost bucuria și mângâierea Celui ce a înscris în istoria neamului nostru pagina minunată a acelor, cade-se ca acum mai mult decât oricine alții, ei să se poată bucura de serbările aranjate întru memoria Lui.

După ei urmăm însă noi: fiii Blajului și aceasta din două motive deopotrivă de hotărâtoare. Primul este, că Blajului marilor lăcăruri ai redeşptării noastre naționale se datorește în cea mai mare parte acea dărză conștiință românească de pe urma căreia anul 48 al veacului trecut a putut fi și pentru neamul nostru un an de epocale schimbări înspre bine. Iar al doilea este rolul binecunoscut pe care l-a avut Blajul, chiar în cursul frământărilor dela 48. Întreagă lumea românească știe doar, că aci pe „Câmpul libertății” s'a ținut marea adunare a celor patruzeci de mii, cari au înscris în hotărârile lor drepturile imprescriptibile ale neamului nostru. De aceea nime nu ne va lua în nume de rău când spunem, că dacă Iancu n'ar fi fost și el la Blaj și dacă nu s'ar fi înbibat aici de atmosfera senină a celui mai cald naționalism propovăduit cu graiu de arhanghel de cel ce a fost Simion Bărnuțiu, poate n'ar fi avut tăria de suflet să lucreze dupăcum a lucrat. Și mândrul „Craiu al munților” n'ar fi devenit poate atunci, ceea ce a fost.

Împreună cu Moșii lui scumpi și cu Ardealul întreg, căruia i-s'au alăturat toate provinciile românești, în frunte cu însuși gloriosul lor Rege, va îngenunchia deci și Blajul în fața mormântului dela Țebea, aducându-i ca prinos acelaș cald naționalism scaldat în razele învățărilor creștinești ale Domnului, din bogăția căruia a putut să se adape odinioară și eroul care zace într'ânsul.

Iar dela Țebea vom merge cu toții la Vidra, unde s'a născut Avram Iancu. Dela mormântul, unde-i zac osemintele, vom trece cu toții la casa — azi „Muzeu național”, unde s'a trezit la viață acela, în a cărui activitate un neam întreg găsește azi atâtea puncte luminoase vrednice de-a fi puse ca pildă grăitoare pentru generațiile viitoare ale țării.

Zile de adevărată și sfântă sărbătoare!

Din prilejul lor să ne unim cu toții în rugăciunea smerită, ca pilda vieții lui Iancu să fie neamului nostru pentru totdeauna o puternică pavază, care să-l scape de moarte.

Noul cimitir dela Țebea. În legătură cu serbările centenare ale marelui erou, care zace sub „Goronul lui Horia” dela Țebea, cimitirul din jurul bisericii de acolo a fost lărgit în chip potrivit, încunjurându-se cu un zid frumos și adoptându-se pentru a putea deveni un adevărat Panteon al eroilor neamului nostru.

Doi dintre tribunii marelui căpitan, *Grosa* și *Buteanu*, au fost scoși din mormintele lor depărtate și osemintele lor au fost așezate de curând aproape de acelea ale iubitului lor comandant. Și pentru ca acest cimitir național să capete o semnificație și mai înaltă, s'au mai așezat în el și cei doi ofițeri ardeleni căzuți la Tisa în luptele cu Ungurii în 1919, precum și 70 de soldați din vechiul regat, căzuți în urma săngeroaselor lupte dela Petroșeni și Vulcan, la întâia intrare a României în război (în toamna anului 1916), îngropați până acum la Orăștie.

Mormintele acestea sunt așezate pe coasta ce este de-a dreapta altarului bisericii din Țebea, unde s'au săpat trepte lungi și drepte, una mai jos decât alta, așa fel, încât privind cimitirul dinspre drumul de țară, se vad în șiruri frumoase toate mormintele. Fiecare cu crucea lui la cap, iar mai sus de cât toți, în fața sfintei biserici, mormântul de căpetenie, alui Iancu, stăpânindu-le pe toate, și pare-că păzindu-le sub aripile sale ocrotitoare.

Intrarea la morminte se face acum pe o poartă frumoasă de fier, străjuită de laturi de două turnulețe bine potrivite. Dela poartă duce un drum nou la halta căii ferate, care este în față, nu departe.

Biserica noastră și serbările „Avram Iancu”. Participând cu tot sufletul la ideea comemorării cât mai mărețe și cât mai rodnice a eroilor noștri naționali dela 1848, de sub conducerea puternicei personalități alui Avram Iancu, biserica noastră a trimis tuturor fiilor săi următorul *ordin circular* semnat de I. Preasfinția Sa mitropolitul Blajului:

„Anul acesta se împlinește un veac dela nașterea marelui erou național Avram Iancu: cea mai tipică figură reprezentativă din trecutului Ardealului românesc, sub a cărui conducere iscusită s'a înscris în istoria neamului nostru pagina minunată a luptelor pentru libertate din anii revoluției 1848—9.

„La inițiativa „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“ și „cu întregul concurs al guvernului se aranjează din prilejul acestei aniversări pe zilele de 31 August, 1 și 2 Septembrie c. mari serbări comemorative, la cari va participa și M. Sa Regele, împreună cu întreaga familie domnitoare. Vom participa și noi, împreună cu Preasfințiții episcopi sufragani, aducând prin aceasta tributul de recunoștință al bisericii române unite Celui ce într'un chip atât de minunat a știut să reprezinte în fața lumii întregi aspirațiunile de veacuri ale românismului din Ardeal.

„Invitând și pe alții, pe cât mai mulți, din fiii bisericii noastre la aceste serbări ale neamului nostru și dorind a contribui și din partea Noastră la o cât mai deplină reușită a lor, dispunem următoarele:

„1. În ziua de 15/28 August, Adormirea Maicii Domnului, se va ținea în toate bisericile noastre liturghie solemnă împreună cu parastas, la care se vor invita autoritățile locale.

„2. Parastasul se va oficia în amintirea eroilor naționali dela 1848—9, între cari biserica noastră poate înșira cu legitimă mândrie o întreagă serie a fiilor săi.

„3. În legătură cu parastasul se va ținea o vorbire comemorativă, care evocând istoria acelor ani, va căuta să trezească în sufletele tuturor sentimente de respect și admirație față de cei adormiți și încredere în viitorul neamului nostru.

„4. Pe cât numai posibil se vor aranja pretutindeni festivale pentru popor, la cari clerul bisericii noastre își va ținea de datorie să ia parte activă.

Cine dorește să aibă un frumos câștig fără nici un rizic, să comande bilete de loterie pentru „Căminul Presei“ din Cluj. — Biletele se vând pentru 2 Lei bucata și se găsesc de vânzare pretutindeni. Biroul central: Cluj, Piața Unirii 29.

Din prilejul aniversării.

— Două documente —

I

Testamentul lui Avram Iancu:

Ultima mea voință:

Unicul dor al vieții mele e, să-mi văd națiunea mea fericită, pentru care după puteri am și lucrat până acuma, durere, fără mult succes, ba tocmai acuma cu întristare văd, că speranțele mele și jertfa adusă se prefac în nimica.

Nu știu câte zile mai pot avea: Un fel de presimțire pare că mi-ar spune, că viitorul este nesigur. Voesc dară și hotărât dispun, ca după moartea mea, toată averea mea mișcătoare și nemișcătoare să treacă în folosul Națiunii, pentru ajutor la înființarea unei academii de drepturi, tare crezând, că luptătorii cu arma legii vor putea scoate drepturile națiunii.

Câmpeni, 20 Dec. 1852.

Avram Iancu

advocat și prefect emerit

II

Necrologul lui Avram Iancu*)

†

»NATIUNEA RAMANA«

Cu inima dureroasă face cunoscut încetarea din viața a pre' iubitului seu fiu

AVRAM IANCU

prefectu gen. alu legiuniloru rom. în lupt'a pentru independența națiunii dela anu 1848/49; defunțiunea pre' timpuria a urmatu asta-di la 3 ore demaneti'a în Bai'a-de-Crisiu la anulu vieții sale 48, în orm'a unui morbu de peptu.

Corpulu defuntului se va înmormenta' în cimiteriulu gr.-or. din Comun'a Cebea la 13/1 Septembrie 1872, cu ceremonialulu îndatinatu în biseric'a orientale.

Toți fii națiunii gelosi, sunt poțiti a participa la onorulu d'a face parte din cortegiulu funebrealu.

Memori'a lui fie eternu binecuvântata — éra zelul seu nationalu, se plane asupra națiunii — binefacatoriu.

Bai'a-de-Crisiu, 11 Septembrie 1872.

Comitetulu arangiatoriu funebrealu.

*) Dăm acest document cu ortografia originală.

Apa trece...

— Dintr'o corespondență dela Satu-mare*) —

Onorată redacție,

Sunt sigur, că Vă sunt cunoscute intrigile meschine și propaganda rușinoasă ce se face în părțile acestea împotriva credinței noastre strămoșești. Iertați deci, dacă în espresiuni voiu fi pe alocurea mai aspru, dar termini mă blajini nu sunt în stare să poată cualifica acțiunea nefastă a așa numitei propagande ortodoxe.

Înainte de toate voiu aminti ceva de o dată mai veche.

Era 28 August 1921, când în orașul Constanța m'am întâlnit cu un preot ortodox, care pleca în America. — Om cu o creștere și cultură superioară în clerul ortodox, să plece în America? Spun drept, că am ramas cam surprins! Biserica ortodoxă poate numera pe degete clericii săi mai valoroși; cum de lasă să plece pe acest om? Am început a vorbi cu el și el sermanul mi-a spus tot ce avea pe sufletul său. Era disgustat de starea deplorabilă, în care se afia biserica sa și mai ales că voiau cu orice preț a-l folosi ca misionar, ca propagandist ortodox în părțile sătmărene. Omul nostru onest, cu toate că i-s'au pus în dispoziție fonduri imense, a renunțat, când nu i-s'a putut admite propunerea, ca la preoții români greco-catolici din părțile sătmărene să poată opune pe teren religios și național luptători tot atât de bravi și de idealști cum are biserica greco-catolică. El știa, că astfel nu poate să reușească și că numai rușine are să aibă în urma zavistiei care s'ar face. Nu s'a angajat deci la opera fără cinste și simț de dreptate și mai bine a primit a pribegi în țări

*) Trimisă mai de mult, în legătură cu manifestul credincioșilor noștri din Satu-mare, corespondența aceasta nu a pierdut nimic din actualitatea sa, după ce mi-zeriile ce ni-le face ortodoxismul în toate părțile nu numai că nu vreau să înceteze, dar sunt pe zi ce merge tot mai supărătoare și mai păgubitoare intereselor adevărate ale românismului de oriunde. Am socotit deci, că e bine ca lumea să cunoască și amănuntele cuprinse în această conferență. N. R.

Folța „Unirii“

Un omagiu bisericii catolice.

Discursul Escelenței Sale Dr. FELIX PACHECO, ministrul de externe al Braziliei cu prilejul jubileului de 50 ani de preoție al Eminenței Sale Cardinalul IOACHIM ARCIVERDE de ALBUQUERQUE CAVALCANTI, arhiepiscop de Rio de Janeiro.

II.

Cea mai mare putere.

Priveștița întunecoasă a lumii ce trăiește încă ore amare de confuzie, de uri ce nu încetează, de neliniște și de lipse provenitoare din războiul cel mare, contribuie foarte mult a împri-
ma un relief mai strălucitor operei eminate impăciuitoare a Sfântului Scaun.

Națiunile, după tratatul dela Versailles, au constituit o Ligă sau Societate spre a desvolta mai bine spiritul de cooperare și a garanta mai bine pacea lumii. Aceasta, fără îndoială, e un mijloc escelent a cărui funcțiune admirabilă face să se prevadă posibilitatea unor zile mai liniștite pentru neamul omenesc. Totuși, faptul, că Sf. Scaun nu figurează în această adunare internațională, nu încetează de a fi o greșală enormă, constituind o lacună mult mai simțită decât bunăoară faptul, că Statele Unite încă lipsesc de acolo. Motivul e, că Sf. Scaun, fără de a constitui o națiune propriu zisă, în realitate este totuși cea

mai mare națiune a lumii. Si de fapt nu este Rege, Impărat, Președinte, ori vre-un alt organ la Guvern ori conducerea de popoare, cari să prevaleze autoritatea ce o are Papa, al cărui cuvânt e pururea ascuitat cu cel mai mare respect din partea tuturor. Franța a recunoscut-o aceasta și prin rostul celor mai înaintați bărbați ai săi de stat contimporani.

Ar fi cu adevărat o nebunie a presupune, că o putere de calibrul acesta s'ar putea șterge din concertul politic a celorlalte puteri; că s'ar putea abstrage dela existența ei și s'ar putea nega folosul contribuției sale, când de atâta vreme autorități protestante nesuspecte, ca Leibnitz și Pitt, și însuș necredinciosul și tăgăduitorul Voltaire, recunoșteau și proclamau Papatul ca un necesar și îndreptățit centru de echilibru al întregii vieți internaționale.

Cât privește republica Braziliei, ea nicidecum n'a considerat altmintrelea Sf. Scaun, decât ca Marea Putere katexohin a lumii moderne, aceea, care lipsită de teritorii și arme, fără armată și fără putere navală, poșede totuși cel mai estinse domenii, reprezintă forța cea mai considerabilă, se bucură de cea mai mare autoritate și exercitează cea mai salutară influență peste lumea întreagă.

Seninul refugiu.

E de tot recentă istoria marelui războiu și mai continuă suferința universală, ce-și trage originea din această imență pacoste. Ieri, ca și

azi, naia lui Petru, în mijlocul acestui îngrozitor vifor deslănțuit asupra omenimei, constituie uncul refugiu senin, către care cu toții se îndreaptă într'un apel desperat de naufragiați. Căzură în ruină tronuri și imperii; cerul s'a încărcat de nori gri; nimic din ce fusese construit n'a rămas în picioare; s'au desființat popoare și instituții. Se poate zice, că un mare și universal cutremur de pământ a clătinat toate statele. Sf. Scaun supraviețuiește însă în mod deosebit de victorios acestui tumult îngrozitor, își estinde pe o formă mantaua sa de dragoste asupra tuturor națiunilor pământului, oferind sălaş sigur și mângâiere dătătoare de putere tuturor acelorora, cari suferă, plâng și cer protecție și pâine.

Nicidecum Biserica nu s'a înălțat așa de mult ca în orele acelea tragice, pentru că părăteasca îngrijire a S. S. Papa Benedict XV a adus mari ușurări, iar înțelepciunea imență a S. S. Papa Piu XI, cu multă dragoste caută toate remediile pentru alinarea suferințelor. Acest bine meritat Tron pontificiu își are razumul său cel mai puternic în Eminențele Lor, cari compun Sacrul Colegiu, în Arhiepiscopii și Episcopii împrăștiați în diferitele țări ale lumii. Toți acești demnitari ai Bisericii, sunt înalți colaboratori la misiunea gigantică a Sfântului Părinte.

Religia și viitorul Braziliei.

Fericită e Brazilia, care are un atât de eminent colaborator la vasta operă de restau-

străline, decât să-și facă biserica, dar și neamul de rîs.

Învățătura omului cu minte nu a putut fi înțeleasă de pigmeii, pe cari soartea și nu meritele i-a ridicat la treaptă mai înaltă. Nu vîd că se fac de rușine, nu vîd că acțiunea lor distruge bazele bisericii, pe care vreau să o clădească, știrbind orice simțemint de datorință față de slujitorii altarului. Propaganda lor bazată pe josnice temeuri materiale poate să facă zarvă, dar nu poate să izbutească.

Omul cu minte pleacă în țări străine și se subtrage dela o muncă rușinoasă. Pentru bani și pentru răsplată se vor afla destui slabi, cari vor încerca a satisface dorinței unor înconștienți...

Rușinea avută la Ocoliş și Fărcașa, am crezut că-i va cuminti pe cei cari nu au odihnă, nu în mormânt — că acolo vrînd nevrînd vor fi pe pace —, ci nu au odihnă în a face zarve fără de nici un rost.

Cu un elan vrednic de o cauză mai bună vedem mai nou, că se agită chestia din comuna Racșa, unde după sforțări titanice rămân de risul lumii! Insultă și priu presă pe preotul greco-catolic că nu-i sprijinește, iar credincioșii greco-catolici sunt luați la răspundere de ce nu pun casele lor la dispoziția grefierului protopop din Baia-Mare și a preotului neohirotonit, care în o săptămână a absolvat și teologia și a fost ridicat și la toate treptele ierarhice! Că cei opt, câți au rămas în ziua de Paști ca credincioși neuniți, nu mai vreau să știe de neunire, e vina preotului și a credincioșilor greco-catolici, cari sunt acuzați că fac propagandă și zarvă! Curat povestea lupului cu mielul!...

La provocările și insultele infame nu puteam sta cu mâinile în sin și clerul și poporul greco-catolic din părțile noastre s'a simțit îndatorat a ridica glasul în modul vrednic de cauza, pe care o reprezintă. La 7 Maiu se adună atunci în casa părintelui Dr. Epaminonda Lucaciu, tot ce are Sătmarul mai bun. Intelectuali în frunte cu primarul orașului, preoți cu protopopul, iau parte la această adunare intimă, în care toți cei de față semnează cunoscutul memoriu în chestia propagandei orto-

doxe din aceste părți. Ca un moment deosebit de înălțător și mîngăitor amintim faptul, că *primarul orașului Satu-mare*, când a fost făcut atent că poate să-și piardă situația, dacă subscrie, a răspuns: „Sum conștiu de ceace fac. Pentru biserică și credință sum gata a'mi jertfi nu numai oficiul, dar chiar și viața". A subscris și după el a urmat întreagă seria cunoscută de intelectuali, preoți și mireni, cari au ținut să se știe, că desaprobă din toate puterile acțiunea nenorocită a ortodoxiei, și că nimic nu poate să-i clătine în alipirea și dragostea lor față de biserica Romei.

Aduarea din 7 Maiu a fost urmată de o adunare mai mare ținută în locuința p. protopop Aurel Dragoș la 8 Maiu. Aici s'a hotărît ținerea unui meeting mai restrîns, din sinul căruia să se esmită o deputație care să se prezinte domnului prefect al județului și să ceară sistarea propagandei nechibzuite. Adunarea a fost convocată în sala cea mică a hotelului „Dacia” pe ziua de 14 Maiu. S'a prezentat însă afîta public, încât a trebuit ca adunarea să se țină în sala cea mare, căci sala cea mică s'a dovedit neîncăpătoare.

Precum la adunarea din 7 Maiu ne-a umplut de mîngăiere declarațiunea dlui Ferentiu, primarul orașului Satumare, tot așa am avut declarațiuni foarte frumoase din partea laicilor și la adunarea din 14 Maiu. Dl *Dr. Mircea*, fost deputat și acum notar public în Satumare a declarat aci, că: „Dacă chiar și preoții s'ar lăpăda de biserica unită cu Roma, vor rămânea laicii, cari cu nici un preț nu se vor lăpăda de credința strămoșilor lor, ci vor rămânea fii credincioși al Scaunului Apostolic”. Un domn învățător a osândit în termeni aspri ținuta și purtarea unora dintre acei cari susțin propaganda păgubitoare interesului Statului, veșezind în numele învățătorimeii conștie, ținuta și fapta unui sau altui rătăcit, care pentru a avea demnitatea de preot se lăpăda de credința adevărată...

Sperăm că această ținută și pășirea hotărîită a intelectualilor noștri va fi un avis destul de eficace, ca să nu ne mai conturbe oaspeții nepoștii.

Lupta o să fie grea, dacă însă este dorită

vom purta-o până la capăt. Adevărul și dreptatea stau pe partea noastră și nu ni-e teamă, că vom pierde lupta. Vor fi poate și jertfe, dar izbînda va fi cu siguranță a noastră.

E. L.

Revistă bisericească.

Reuniunea de misiuni a eparhiei gherlane ține în zilele de 2—4 Septemvrie c. la Sighet *exerciții spirituale pentru preoțimea din Maramurăș*, dela cari „nu se scuza — spune ordinul dela centru — nici un preot, afară de cazul neputinței fizice ori morale, care trebuie justificată în fața conducătorului exercițiilor cu act certificat”.

Ziarele ungurești din Cluj și după ele și presa românească a lansat săptămîna trecută știrea, că sf. Părinte al Romei ar fi făcut bisericii noastre o nouă donațiune mai însemnată la Baia-mare, în scopul de-a facilita înființarea unei noi episcopii unite în părțile acelea. Donațiunea s'ar fi făcut tot din averea ordinului minorit, care de fapt posedă acolo realități însemnate. — După informațiile ce avem, știrea aceasta nu corespunde adevărului, după ce biserica noastră încă nu a luat nici o hotărîre privitor la sediul episcopiei de Nord a cărei înființare o plănuiește. Toate comentariile, brodate pe această informație, sunt deci lipsite de orice temei.

Reuniunea arhidiecezană a ținut în zilele de 16—18 August c. *misiuni populare* la Arpașul de jos, iar în 18—20 August la Toarcia, vorbind în amîndouă parohiile p. Dr. Ioan Coltor, profesor al Academiei de teologie. Insufletirea credincioșilor noștri a fost din cele mai mari: Cu toții s'au mărturisit și cuminecat, dela copii de școală până la bătrîni cu un picior în mormânt, dovedindu-se încă odată, cât de plin de așteptare este poporul nostru pentru manifestările superioare ale credinței și ale devotamentului pentru biserica noastră.

Gazetele anunță, ca în chestia averilor bisericii ortodoxe din Basarabia s'a produs un nou conflict cu guvernul. Aranjamentul impus de sf. Sinod și acceptat de Basarabeni provizoriu, de teama, ca pe urma legii referitoare la persoanele morale să nu piardă averile de cari dispun, nu mai e respectat, și pe ziua de 2 Septemvrie s'a convocat din partea celor trei consilii de conducere eparhiale un congres internațional general, un fel de for suprem al bisericii basarabene pentru aceste chestiuni. Ministerul cultelor a refuzat însă aprobarea acestui congres, dar clerul basarabean nu vrea să renunțe la dînsul. Posibilitatea de a-l ținea atîrnă dela incuviințarea comandamentului militar, și astfel e foarte probabil, că congresul va trebui să fie amînat.

În cadrele unor mari serbări naționale s'a făcut de curînd *instalarea solemnă a patriarhului ortodox al Sârbiei* în vechiul scaun patriarhal dela Peoi, desființat la 1766 de Sultanul Mustafa al III-lea și reînființat la 1920. La solemnitatea care a ținut 3 zile au asistat regele, guvernul, înaltul cler, parlamentul și reprezentanții corpurilor constituite. Înscunarea patriarhului Dimitrie s'a făcut după vechiul rit, care a fost reinviat în întregime.

Mîncînd din premisa, că ordinele călugărești ale bisericii catolice internaționale trebuie să servească interesele culturale ale țărilor în care se găsesc, ministerul instrucțiunii a luat măsuri ca în toate școlile călu-

tare a imperiului moralității asupra lumii întregi și care are și alți număroși iluștri prelați, între cari strălucește ca o stea de mărimea întăiu inteligența privelegiată și inima preabună alui Don Sebastiano Lemo, coadiutor al Eminenței Sale arhiepiscopului de Rio de Janeiro. Guvernul național așteaptă întotdeauna mult dela colaborarea unor elemente atît de prețioase, spre a înmulca definitiv principii bune de etică în mijlocul poporului și simte plăcerea sinceră de a manifesta încă odată în public dorința sa de a păstra cu cea mai mare cordialitate legăturile, cari întotdeauna l-au unit cu Sf. Scaun.

Influențele trecătoare ale sectelor, succesul anumitor cărți, tendințe filozofice și mode doctrinare, n'au putut altera până azi în Brazilia puterea și prestigiul religiei părinților noștri, care e și a noastră și fi-va deopotrivă ca mâine a copiilor noștri, demnă din acest motiv de toate atențiile și de întreagă considerația statului. Aceasta este mărturia oficială plăcută, pe care o aduc eu la serbările jubileului Eminenței Sale Arcoverde. Brazilia are nevoie de toate forțele vii ale națiunii spre a se reface disciplina sa, în respectul autorității, în practica virtuților, în ascultarea față de lege, în loialitatea îndeplinirii datorințelor politice, în munca utilă, în neatîrnarea responsabilă și fără de ură. Între aceste forțe nici una nu e mai mare decât Biserica. Imi aduc aminte, cât de mult ridicară epistolele pastorale ale arhiepiscopilor și episcopilor noștri spiritul brazilian la înălțimea situ-

ației grave în decursul războiului, și și acuma în era păcii observăm cu toții continuarea nobilei sforțări a clerului nostru înalt, care secondează directivele atît de laudabile ale Eminenței Sale Domnului Cardinal D. Ioachim Arcoverde de Albuquerque Cavalcanti.

Prezint Eminenței Sale în această zi de glorie pentru Purpura sa cardinalie expresia recunoștinței calde a guvernului, pentru serviciile mari făcute Braziliei într'o perioadă de timp așa de lungă. Ridicînd cu respect și reverință cupa mea în cinstea lui, cer dela atotputernicul Dumnezeu să reverse asupra venerabilului Principe al Bisericii cele mai alese binecuvîntări, ca premiu al operei sale sfinte și tenace pentru binele națiunii și mărirea și lățirea catolicismului în sinul iubitei noastre Patrii.

Preoțime!

Nou Apărut!

Predici la morți

de I. MARGA, protopop

1 expl. 35 lei, plus porto.

Se află la Librăria Anca. Cluj.

(33) 9—10

gărești, cari până la 1918 n'au avut legături ierarhice cu episcopii catolice maghiare, să se propună începând cu proximal an școlar exclusiv în limba română. Dispoziția a produs un viu resentiment în sinul ordinelor vizate, făcându-se intervenții, că întrucât acest ordin nu s'ar putea cassa, lăsând ordinelor libertatea avută până acum în ce privește alegerea limbei de propunere, să fie măcar suspendat, până când corpurile didactice respective s'ar putea pregăti la aceasta. Rezultatele intervenției încă nu se cunosc.

După calculele făcute de organul oficial al eparhiei ortodoxe din Cluj, care — în deosebire de cunoscuta Enciclopedie a sf. Sinod — nu se știe să spună, că „pe un timp oarecare noua reformă este identică cu calendarul gregorian“, Paștile din 1925 vor cădea pe ziua de 19 Aprilie, cu o săptămână după acelea ale bisericii apusene. — Toate serbătorile în funcție de Paști se vor prăznuși deci de două ori și în anul ce vine! Și asta pentru singurul motiv, că există o veche dispoziție sinodală, în sensul căreia Paștile creștine nu pot cădea deodată cu Pesach-ul iudeesc.

Știri mărunte.

Personale. I. Preasfinția p. mitropolit VASILE a plecat ieri în Munții apuseni, pentru a participa la serbările »Avram Iancu« și pentru a face vizitația canonică anunțată în numărul nostru din urmă.

— Săptămâna trecută Mons. Enrico Benedetti dela Congregația orientală din Roma a făcut o vizită și I. Preasfinției Sale mitropolitului nostru. Aceasta, după ce înainte văzuse la Stâna de vale, Tulgheș și Mîlaș-mare pe toți Preasfinții arhieriei ai provinciei noastre bisericești. — Un alt oaspe iubit al Blajului nostru este de câțiva timp p. S. Salaville, unul dintre redactorii escelentei reviste »Échos d'Orient«, și un mare prieten și protagonist al ideii unirii bisericilor.

— P. V. Ordinariat arhidiecezan a numit pe p. Romul Marcu din Bistra de viceprotopop onorar, pe p. Nicolas Galiș de administrator parohial la Almaș, pe p. Ioan Cismaș de adm. par. la Boz, pe p. Remus Mezei de adm. par. la Petridul de jos, pe p. Virgil Negrea de adm. par. la Cârța, pe p. Simion Domșa de adm. parohial la Boarta, iar pe p. Silviu Raica de adm. par. la Moardăș.

Concurs. P. Ven. Ordinariat arhidiecezan publică, cu termenul de 30 Septembrie c. concurs la parohiile Șoimușul român (prot. Ibașfalău) și Hârțau (prot. Murăș — arhidieceză).

Reforma calendarului în fața „Ligei Națiunilor“. Ca o chestiune din cele mai importante pentru raporturile internaționale, reforma calendarului a intrat între preocupările »Ligei națiunilor«, care a numit pentru aranjarea ei o comisiune anume. Aceasta avea să se întrunească la Paris încă prin luna lui Mai a. c. dar pentru greutatea avută cu adunarea materialului necesar dela toate statele lumii și-a amânat întrunirea pe luna Octombrie din acest an. În vederea acestor lucrări, d. Gustav Bedeus dela Sibiu, un harnic și priceput muncitor pe acest teren, a trimis cu știrea ministrului nostru de externe tuturor autorităților bisericești și civile un chestionar amănunțit, cerându-le părerile în cauză. Acestea se vor remite direct ministrului de externe (Direcțiunea executării tratatelor), unde s'a instituit o comisiune consultativă, care pregătește materialul românesc pentru ședința plenară din Octombrie a comi-

siunii internaționale. — După cum vedem chestiunea se agită, așa că sunt bune nădejdi ca reforma calendarului mondial să se facă chiar mai curând de cum s'ar crede.

Locale. Măine, Dumineca a unsprezecea după Rusalii, va predica în catedrală Reverendul Dr. Coriolan Suciu, profesor la liceul de băieți.

— Alături de țara întreagă, Blajul nostru încă a sărbătorit Dumineca trecută cu fastul obișnuit aniversarea nașterii M. Sale Regelui, care cu ziua de 24 August a intrat în anul 60 al vieții sale.

— O altă sărbătoare națională am avut Joia trecută, când am prăznuși ziua onomastică a M. Sale Regina Maria, aniversara a opta a intrării armatei române în războiul mondial și comemorarea eroilor naționali de 1848—9. Liturghia de mulțumită oferită lui Dumnezeu în această zi a fost pontificată de însuși I. Preasfinția Sa mitropolitul Vasile.

— Cubul sportiv din Blaj a aranjat la 28 August c. o petrecere dansantă în sala mare a Hotelului »Univers«.

Cum ne cunoaște străinătatea. Dăm și noi după o gazetă din București următoarea informație, care nu ne face cinste: »Micul Larousse tipărit în editura marelui Enciclopedii franceze și la care aleargă ori cine pentru apianarea adevărului atunci când nu-l cunoaște, publică în ultima ediție noua hartă a Europei de după război. Harta e așa de precisă încât atribuie Ardealul statului ungar; Galiția, Ungariei; și o mulțime de orașe sârbești Austriei«. Date fiind cunoștințele geografice ale autorilor enciclopediei — spune gazeta — și grija ce o avem pentru informarea străinătății, adăugem noi, n'ar fi de mirare dacă o altă ediție a »Micului Larousse« ar atribui Basarabia Rușilor, Dobrogea Bulgarilor și Moldova ... Turcilor.

Intrunire colegială. Ni-se cere publicarea următoarelor știri: »Absolvenți liceului din Blaj ai anului școlar 1913/14 se invită prin aceasta la întrunirea colegială, ce se va ține la Blaj în 7 Septembrie a. c. — Dr. Coriolan Suciu, profesor la liceul de băieți, Blaj«.

Telefonul „Unirii“.

M. Sibiu. Articolașul »Altă armă« apărut mai nou în oficosul mitropoliei dela Dvoastră, este atât de hazliu, încât ne-am propus să ne ocupăm de el deocărb în vre-un număr apropiat. Aceasta pentru a le arăta »fraților«, că nu noi suntem cei ce lucrăm cu »revolverul« și cu »cuțitul«.

Dr. B. Cluj. Vă mulțumim de atenție. Articolul »Greu de priceput« al ziarului »Patria«, semnalat de Dvoastră, l-am citit și noi și ne bucurăm că mișcările nenorocite ale propagandei ortodoxe încep să fie apreciate și de alții în sensul vederilor noastre. Lucrurile nu pot să mai meargă prea mult în direcția apucată și de aceea sperăm, că în curând se vor mai găsi și alții, pe zi ce merge tot mai mulți, cari stăpâniți de aceleași sentimente, să impună în sfârșit fraților ortodocși o temperare a »zelului sacru«, ce-i stăpânește acum.

Dr. F. Lugoj. Am auzit și noi de ceva ordin secret al ministrului de interne, prin care se interzice pe viitor autorităților administrative orice ingerință în mișcările, confesionale și ne-ar plăcea foarte mult dacă ați putea să ni-l trimiteți și nouă. Ar putea să ne fie de folos, mai ales dacă se va fi dat așa cum credem că ar fi trebuit să se dea. — Numărul cerut l-am trimis.

C. Bistrița. V'am trimis și foaia și istoria bisericească, cu deosebirea că în locul cărții de Szingelschi, care nu se mai află, am lăsat să se trimită una mai nouă, care sperăm că o să Vă convină. — Copia actului dorit se găsește în istoria bisericească de Dr. Grama, dar veți găsi multe lucruri și în cartea trimisă.

T. Ilba. V'am trimis toți numerii apăruiți după 1 August c.

D. Găvoșdia. Abonamentul se plătește înainte.

E. Aiton. Cum mai merge cu telefonul?

□ □ RECLAMA □ □

∴ este sufletul comerțului ∴

CLOPOTE

Și obiecte bisericești fără banii

garantate
pentru 50 ani

găsiți numai la:
prima fabrică
de clopote din
România mare

Frații D. W. Popescu & Comp.

Sirada Ioan Maiorăscu Nr. 9.

BUCUREȘTI. (70) 41-50

Furnizorii Curții Regale și al sfințelor
mitropolii, episcopii și biserici din Ro-

: : : mânia întreagă. : : :

Aviz școlar.

La »Școala normală de învățători greco-cat. din Blaj«, în clasa V (cincea) se primesc numai elevi, cari au terminat cu bun succes clasa a patra liceală sau civilă.

Examenele de primire și corector se vor ține în 16 și 18 Septembrie a. c. st. n.

Inscrierea se va face în 19 și 20 Septembrie. Taxa de înscriere e 500 Lei. Toți elevii vor locui în internat. Taxa de întreținere în internat, pentru anul școlar 1924—5, este fixată la 7500 Lei, care se va plăti în trei rate înainte. Elevii cu portare bună și lipsiți de mijloace vor primi un ajutor de stat, care se va socoti la taxa de întreținere.

Elevii școlii normale sunt obligați să poarte uniforma prescrisă în Regulamentul școlar.

CertIFICATELE necesare:

1. Certificat de naștere dela oficial stării civile.

2. Extras matricular de botez.

3. Certificat școlar din anul trecut.

4. Certificat despre situația părinților.

Fiecare elev la intrarea în internat va aduce: 4 cămeși; 4 ismene; 6 batiste; 4 părechi ciorapi; 3 cearceafuri de pat; 2 fețe de perină; 3 cearceafuri de plapomă; o plapomă sau țol; o saltea pentru pat; o pernă; un coperitor de pat; 3 șervețele; un tacâm (pahar, cuțit, furculiță, lingură); o pereche de ghete și o violină.

(40) 1 1

Direcțiunea.

Pentru catar de intenstine
și diaree (colică) are efect surprinzător

Sirupul de afine — Dr. Biro.

Are gust plăcut și copiii încă îl iau bucuroși. Rugăm a cere și primi numai fa rical

Dr. Biro.

Depozit principal: Farmacia Dr. Biro — Cluj. — Se află în toate farmaciile și drogeriile din provincie.

Citiți și răspândiți:
□ „UNIREA!“ □